

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΡΟ

Στον χώρο που υπάρχει σήμερα το Προγυμναστήριο, στα χρόνια της Ενετοκρατίας υπήρχαν «ταρσανάδες» (ναυπηγεία ξύλινων σκαφών). Νοτιώτερα προς τα Σχολεία (Β. Δημοτικό και Γυμνάσιο που δεν υπήρχαν τότε) ελιμενίζετο ο πολεμικός στόλος. Κατά την Επανάσταση, μία τριμελής επιτροπή διανομής εφοδίων, αποτελούμενη από τους ναυάρχους Τομπάζη και Μιαούλη και τον Ελβετό γιατρό και φιλέλληνα Γκος φρόντιζε με δραστηριότητα και ζήλο για τον ανεφοδιασμό των μαχομένων στην Αττική και αλλού, πλοίων.

Από το 1827 ο χώρος του Προγυμναστηρίου εχρησιμοποιήθη ως ναυτική βάση με την επωνυμία «**ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΠΟΡΟΥ**».

Το 1828 ο Καποδίστριας ίδρυσε εκεί τον **πρώτο Ελληνικό Ναύσταθμο** και σωστά ναυπηγεία σε παρακείμενο χώρο, στην Πούντα. Τότε εδιορίσθη από τον κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, διοικητής της επαρχίας Πόρου ο Νικόλαος Γκίκας, ο οποίος συνέβαλε στην δημιουργία του ναυστάθμου στον Πόρο, και έλαβε μέτρα για το νησί και τον στόλο.

Μετά το 1828 ως Διοικητής του Ναυστάθμου Πόρου υπηρέτησε και ο Υδραίος Ναύαρχος Βασίλειος Μπουντούρης.

Στον Πόρο ιδρύθη και το **Πρώτο Ναυτικό Νοσοκομείο** (25-11-1829) με πρώτο διευθυντή τον αρχίατρο από τα Αμπελάκια Θεσσαλίας Χρονία Δροσινό. Σημειωτέον ότι από το φθινόπωρο του 1829 ο Καποδίστριας είχε και κυβερνείο στον Πόρο. Τον Ναύσταθμο μισοκατάστρεψε ο Μιαούλης κατά την ανταρσία του 1831.

Το 1834, ο Υδραίος αντιναύαρχος Γεώργιος Δ. Σαχίνης (1789-1864), αφού έγινε υπασπιστής του Όθωνος, κυβερνήτης του ατμοκίνητου πλοίου του Β.Ν. "ΟΘΩΝ", ετοποθετήθη διευθυντής του "Ναυτικού Διευθυντηρίου Πόρου" όπως λεγόταν τότε το Προγυμναστήριο.

Αρχηγός του Ναυτικού Διευθυντηρίου και Γενικός Επιθεωρητής του Στόλου, διετέλεσε επί Όθωνος και ο Ανδρέας Μιαούλης αλλά και ο Υδραίος αγωνιστής και ναύαρχος Γεώργιος Σαχτούρης (1783-1841).

Το 1846, επί Όθωνος, με τη φροντίδα του Εμμ. Τομπάζη, εθεμελιώθη επισήμως, το κυριότερο κτίσμα, το λεγόμενο «παλάτι», αργότερα θερινή κατοικία του Όθωνος, αποπερατωθέν το 1849. Στο κτίριο αυτό ήταν το διοικητήριο του Ναυστάθμου, όπως και σήμερα του Κέντρου Εκπαιδεύσεως.

Από τότε, ενώ συμπληρωνόταν συνεχώς, προσέφερε μεγάλες υπηρεσίες στο Πολεμικό Ναυτικό και στο Έθνος.

Αλλά την 30-1-1878, επί υπουργίας Γ. Μπούμπουλη, άρχισε ο Ναύσταθμος να μεταφέρεται «*ένεκα σπουδαίων περιστάσεων*», όπως τονίζει η εντοιχισμένη επιγραφή, προσωρινά και πρόχειρα στην Σαλαμίνα, αλλά τελικά από το 1882 παρέμεινε εκεί. Τα δε κτίρια στον Πόρο, χρησίμευαν πια για την προγύμνασι των ναυτών, ως Κέντρο Εκπαιδεύσεως κληρωτών ωνομασθέν «**ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΝ**» μέχρι το 1952, οπότε μεταφέρθη στον Σκαραμαγκά.

Το 1884, επί Χαριλάου Τρικούπη, έγιναν ορισμένες βελτιώσεις.

Παράλληλα, από το 1897 έως το 1991 λειτούργησε στο Κ.Ε. ΠΟΡΟΣ η Σχολή Υπαξιωματικών του Π.Ν. με διάφορες ονομασίες: «**ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΟΠΑΙΔΩΝ**», «**ΣΔΥΝ**», «**ΣΜΥΝ**».

Το 1929, έγινε συζήτηση για ολοκληρωτική αποχώρηση του Προγυμναστηρίου από τον Πόρο. Αλλά υπήρξαν πολλές αντιδράσεις, μεταξύ των οποίων και αυτή του «**Συνδέσμου των εν Αθήναις και Πειραιεί Τροιζηνίων**» προς την τότε Κυβέρνηση των Φιλελευθέρων, στην οποία μεταξύ άλλων ετονίζετο:

«επί της μελετωμένης μεταφοράς, εκ της ιδιαιτέρας πατρίδος Πόρου, του προ πολλών ετών, ιδρυθέντος αυτόθι και άριστα εκπληρούντος τον προορισμόν του, Ναυτικού Προγυμναστηρίου και των Ναυτικών Σχολών αποφασίζει ομοφώνως όπως εκφράση την παράκλησιν προς την Σεβαστήν Κυβέρνησιν των Φιλελευθέρων, υπέρ ματαιώσεως της τοιαύτης σκέψεως, ήτις τυχόν πραγματοποιουμένη, εκτός του ότι θέλει καταστρέψει την πόλιν του Πόρου, θα επιβαρύνη προς τούτοις και το φτωχόν, άλλωστε, Δημόσιον Ταμείον δι ασκόπου δαπάνης, πολλών εκατομμυρίων, προς κατασκευήν των απαιτουμένων μεγάλων εγκαταστάσεων εις την έρημον και ακατάλληλον, παρά την Ελευσίνα θέσιν, εκτός εάν τυχόν τοιαύτη μεταφορά αποφασισθή μόνο λόγω της γειτνιασεως της θέσεως ταύτης προς την Πρωτεύουσαν.

Εν Πειραιεί τη 20ή Μαρτίου 1929

Ο πρόεδρος Ι. Παπαδόπουλος, τα μέλη Κ. Δουζίνας, Σ. Βασιλείου, Κ. Τσόπορης, Τ.

Καραμάνος, Φ. Κλείσας, Α. Μπουκάκης, Γ. Δεληθανάσης

Έτσι η απόφασις διαφοροποιήθηκε και μέχρι το 1960 οι νεοσύλλεκτοι ναύτες, προεγυμνάζοντο στον Πόρο. Τελικά, όμως, στο Προγυμναστήριο παρέμεινε μόνο η Σχολή Ναυτοπαίδων.

Στις 30 Αυγούστου 1991 η ΣΜΥΝ μετεφέρθη στον Σκαραμαγκά και το Κ.Ε. ΠΟΡΟΣ λειτουργεί πλέον ως κέντρο Εκπαιδεύσεως Νεοσυλλέκτων. Αποστολή του Κέντρου είναι η παροχή βασικών γνώσεων -τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο- σε στρατευμένους θητείας και εθελοντικά κατατασσόμενους άνδρες και γυναίκες (ΕΠΟΠ) με σκοπό την ταχεία και ομαλή ένταξί τους στις τάξεις του Πολεμικού Ναυτικού, συμβάλλοντας έτσι στην εκπλήρωσι της αποστολής της Διοικήσεως Ναυτικής Εκπαιδεύσεως. Ένας από τους βασικούς στόχους του Κ.Ε ΠΟΡΟΣ είναι η ομαλή μετάβασις κάθε νεοσύλλεκτου από την πολιτική στην στρατιωτική ζωή.